

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า กลุ่มผู้นำท้องถิ่นอีสานเป็นการรวมกลุ่มกันของนักการเมืองที่มีภูมิหลังมาจากการเป็น “ผู้นำท้องถิ่น” บุคคลในกลุ่มนี้คือนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ (อุบลราชธานี) นายเตียง ศิริขันธ์ (สกลนคร) นายจำลอง ดาวเรือง(มหาสารคาม) นายถวิล อุดล (ร้อยเอ็ด) บุคคลเหล่านี้ได้รวมกลุ่มกันในลักษณะของกลุ่มการเมืองที่ไม่เป็นทางการขึ้นในสภาผู้แทนราษฎร การดำเนินบทบาทของกลุ่มผู้นำท้องถิ่นอีสานนั้นจัดได้ว่ามีความเป็นอิสระไม่ได้ตกอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยของจอมพล ป.พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรี ที่สภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่จะตกอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรัฐบาล เนื่องจากรัฐบาลต้องการใช้สภาเป็นเครื่องมือในการรับรองความชอบธรรมในการดำเนินนโยบายต่างๆของรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นนโยบายการสร้างชาติที่เน้นหนักไปในด้านการพัฒนากองทัพและการเร่งพัฒนาประเทศ อย่างไรก็ตามการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มผู้นำท้องถิ่นอีสานยังไม่สามารถที่จะส่งผลกระทบต่อรัฐบาลเผด็จการของจอมพลป.พิบูลสงครามได้ เนื่องจากขาดแนวร่วมในวงกว้าง อย่างไรก็ตามภายหลังจากที่กลุ่มผู้นำท้องถิ่นอีสานได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มการเมืองที่เวดล้อมนายปรีดี พนมยงค์แล้วทำให้การเคลื่อนไหวทางการเมืองเริ่มมีความคล่องตัวมากขึ้น นอกจากนี้แล้วการนำประเทศเข้าไปมีส่วนร่วมในสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยอยู่ฝ่ายเดียวกับประเทศในฝ่ายอักษะและการยินยอมให้ญี่ปุ่นใช้ไทยเป็นฐานทัพในการโจมตีประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สิ่งเหล่านี้ล้วนสร้างความไม่พอใจให้กับสังคมในวงกว้างซึ่งทำให้กลุ่มผู้นำท้องถิ่นอีสานสามารถแสวงหา “แนวร่วม” ในการล้มรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงครามได้ แนวร่วมดังกล่าวนี้มาจากสภาผู้แทนราษฎรซึ่งไม่พอใจนโยบายของรัฐบาลทั้ง ๆที่ เมื่อก่อนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ล้วนเป็นฝ่ายรัฐบาล กลุ่มผู้นำท้องถิ่นอีสานได้อาศัยกระแสความไม่พอใจดังกล่าวเคลื่อนไหวล้มล้างรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงครามได้สำเร็จ พร้อมกับพยายามผลักดันระบอบการเมืองให้เปิดกว้างมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ของคนในท้องถิ่นจะได้รับการปกป้องให้มากกว่าเดิมพร้อมกันนั้นได้พัฒนาไปสู่การจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองขึ้นชื่อ “พรรคสหชีพ” โดยมีนโยบายเสรีนิยมทางการเมืองและสังคมนิยมทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นแนวคิดที่เป็นปัจจัยในการดำเนินบทบาททางการเมืองของกลุ่มผู้นำท้องถิ่นอีสานมาตลอด อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าเสียดายว่าพรรคการเมืองที่เป็นการรวตัวกันของนักการเมืองจากท้องถิ่นที่พยายามจะนำเสนอปัญหาของชนบทรอบนอกให้สังคมการเมืองไทยได้รับรู้ต้องประสบกับความล้มเหลว เมื่อเกิดรัฐประหารขึ้นโดยนายทหารบกนอกราช

การที่มีแกนนำสำคัญคือ พล.ต.ผิน ชุณหะวัณ น.ท.กาจ กาจสงคราม พ.ท.ก้าน จำนงภูมิเวช โดยมีจอมพล ป.พิบูลสงครามซึ่งถูกเชิญมาเป็นหัวหน้าในภายหลัง

การเมืองหลังรัฐประหาร 2490 นับเป็นการกวาดล้างทางการเมืองครั้งที่สำคัญที่สุดครั้งหนึ่งในสังคมการเมืองไทย กลุ่มผู้นำท้องถิ่นอีสานถูกฆาตกรรมโหด โดยครั้งแรก นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ นายถวิล อุดล นายจำลอง ดาวเรือง พร้อมด้วยนายทองเปลว ชลภูมิ ได้ถูกสังหารโหดพร้อมกันทั้ง 4 คน และหลังจากนั้นนายเตียง ศิริขันธ์ผู้นำท้องถิ่นอีสานคนสุดท้ายที่ยังเคลื่อนไหวทางการเมืองอยู่ ก็ได้ถูกสังหารโหดเช่นเดียวกับสมาชิกคนอื่นๆของกลุ่ม นับเป็นจุดสิ้นสุดของพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียวที่มีแกนนำเป็นนักการเมืองจากท้องถิ่นที่ต้องการจะใช้กลไกทางรัฐสภาปกป้องผลประโยชน์ของท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

ประเด็นศึกษาเกี่ยวกับบทบาททางการเมืองจากท้องถิ่นในรัฐสภานั้นยังไม่ค่อยมีการศึกษาเท่าใดนัก โดยเฉพาะประเด็นในการต่อสู้เพื่อให้มีอำนาจในการควบคุมและกำหนดความสัมพันธ์ทางสังคม ตลอดจนกำหนดเงื่อนไขทางสังคม เพื่อยังประโยชน์ให้กับกลุ่มเคลื่อนไหว โดยเฉพาะการกำหนดช่วงระยะเวลาในการศึกษาไว้ก่อนข้างยาวจะช่วยให้เห็นภาพของการคลี่คลายของกระบวนการต่อสู้ดังกล่าวได้ชัดเจนมากขึ้น

ประเด็นในการศึกษาเรื่องความคิดท้องถิ่นนิยม(Regionalism) ประเด็นนี้ยังมีการศึกษากันน้อยมาก ส่วนใหญ่แล้วจะกล่าวถึงเพียงลอย ๆ โดยปราศจากการชี้ให้เห็นว่าความรู้สึกดังกล่าวเน้นเกิดขึ้นได้อย่างไร ซึ่งการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นนี้ควรจะมีการผสมผสานหลาย ๆ สาขาวิชา เช่น มานุษยวิทยา ซึ่งจะดูว่าสำนักเชิงชาติพันธุ์ มีอิทธิพลมากน้อยแค่ไหนต่อความคิดดังกล่าว ประวัติศาสตร์ เป็นการขยับไปพิจารณาถึงความเป็นมาในอดีตของท้องถิ่นต่าง ๆ ก่อนที่จะถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของรัฐชาติไทย วรรณคดีศึกษาก็เป็นสาขาวิชาหนึ่งที่จะนำมาศึกษาเกี่ยวกับประเด็นนี้ด้วย เนื่องจากงานวรรณกรรมและวรรณคดีต่าง ๆ มักจะซ่อนทัศนคติบางอย่างไว้ในงานชิ้นนั้น ๆ ด้วย